

QORTI CIVILI PRIM' AWLA

S.T.O. PRIM IMHALLEF MARK CHETCUTI

Illum il-Hamis, 27 ta' Mejju 2021

Numru 3

Rikors Guramentat Nru. 846/2018

Dr Ann Fenech kif debitament awtorizzata bhala mandatarja ghan-nom u in rappresentanza tas-socjeta estera Bluefin Marine Ltd, registrata l-Liberia, u tal-bastiment MV Bright Star gia Trading Fabrizia bin-numru tal-IMO 9481960

vs

Is-socjeta estera Jebmed SRL registrata gewwa l-Italja

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat tal-attribuci nomine li jghid hekk:

(1) Illi fid-9 ta' Jannar 2018 s-socjeta attrici ippartecipat u xtrat il-bastiment bl-isem 'Trading Fabrizia' f'bejgh b'subbasta li sehha fuq ordni tal-Qorti tal-Jamaica kopja tas-'Certificate of sale by the Admiralty Bailiff of the Supreme Court of Judicature of Jamaica' hawn anness u mmarkat 'AF1'.

(2) Illi dan il-bejgh sar fuq ordni tas-Supreme Court fil-Jamaica li ggib id-data tat-28 ta' Gunju 2017.

(3) Illi s-socjeta attrici hallset is-somma globali ta' ghaxar miljun u tlett mitt elf dollaru Amerikan (US\$10,300,000) liema somma tirapprezenta l-prezz li ghalih gie liberat l-imsemmi bastiment fis-subbasta, u dan kif jidher car mill-kopji tat-trasferimenti bankarji kemm tad-depozzitu (10%) kif ukoll tal-bqija (90%) tal-prezz hawn annessi u mmarkati kollettivament bhala Dok. 'AF2'.

(4) Illi fis-16 ta' Jannar 2018, inhareg certifikat mir-Registratur tal-Qorti tal-Jamaica li jstabilixxi li l-bastiment inbiegh fuq ordni tal-Qorti tal-Jamaica li inghatat fit 28 ta' Gunju 2017 (dokument hawn anness u mmarkat 'AF3'); kif ukoll, Bill of Sale, hawn anness u mmarkat 'AF4', favur is-socjeta attrici bhala xerrej, li jipprovdi li l-bastiment Trading Fabrizia inbiegh u nxtara ghas-somma ta' ghaxar miljuni, u tlett mitt elf dollaru Amerikan (US\$10,300,000) u li inbiegh liberu u frank.

(5) Illi wara li xtrat il-bastiment 'Trading Fabrizia' fis-16 ta' Jannar 2018, is-socjeta attrici semmietu 'Bright Star' l-isem prezenti tal-bastiment.

(6) Illi fit 23 ta' Frar 2017, qabel sew l-ordni tal-Qorti tal-Jamaica tat 28 ta' Gunju 2017 biex jinbigh il-bastiment b'subbasta, u qabel il-bejgh b'subbasta fid- 9 ta' Jannar 2018, is-socjeta konvenuta ottjeniet titolu ezekuttiv mill-Qrati Maltin in konsegwenza tal-ipoteka navali li kienet registrata favur taghha fir-registru tal-bastimenti merkantili Malti fil-konfront tal-bastiment li dak iz-zmien, fi Frar 2017, kien jismu 'Trading Fabrizia' u fil-konfront tas-sidien precedenti tieghu Capitalease SpA.

(7) Illi fil-hamsa (5) ta' Marzu 2018 inhareg formal order mil-Qrati Jamaikani fejn is-somma ta' tlett miljun dollaru Amerikan (\$3,000,000) giet riservata a favur is-socjeta konvenuta u cioe a favur Jembed Srl in sodisfazzjoni tal-pretenzjonijiet taghha. Kopja ta' dan l-ordni hawn annessa u mmarkata 'AF5'.

(8) Illi fit-19 ta' Gunju 2018 il-bastiment 'Bright Star', taht sidien godda u wara l-bejgh bis-subbasta sureferit, kien fi triqtu minn Kavkaz fir-Russja ghall-Venezuela mimli bit-tlettin elf (30,000) tunnellata qamh. Gie ordnat jieqaf flibhra territorjali Maltin sabiex jiehu l-bunkers, u malli waqaf Malta biex jiehu l-bunkers sab ruhu arrestat permezz ta' mandat ta' arrest ezekuttiv nru. 998/18 mahrug mis-socjeta konvenuta, li rrizulta kienet kreditrici tal-bastiment qabel ma' dan kien inbiegh b'subbasta ghal dejn li kien jappartjeni lis-sidien precedenti tal-bastiment.

(9) Illi dan l-arrest kien manifestament illegali, u l-mandat ta' arrest ezekuttiv qatt ma missu inhareg, stante li l-ezekutant ma kellu ebda dritt legittimu sabiex jarresta l-bastiment ghal dejn tas-sidien precedenti wara li l-bastiment inbiegh b'subbasta, liberu u frank. Il-kreditu tas-socjeta konvenuta kellu jithallas biss mir-rikavat tal-bejgh tal-bastiment b'subbasta u ma seta qatt isegwi l-bastiment wara li dan gie mibjugh b'subbasta. Il-bastiment inbiegh b'subbasta liberu u frank u ghalhekk ma jezisti ebda droit de suite versu l-bastiment wara li dan inbiegh. Di piu, is-socjeta konvenuta kienet konnxja tal-istess subbasta gewwa l-Jamaica ghaliex din saret fuq it-talba originali taghha stess.

(10) Illi ai termini ta' Artikolu 37D ta' Kapitolu 234 tal-Ligijiet ta' Malta, kull dritt jew pretenzjoni li jista' jkollu kwalunkwe kreditur, inkluz dak tas-socjeta rikorrenti fil-kaz odjern li kellha ipoteka navali, trid tigi sodisfatta mir-rikavat tal-bejgh u cioe, mil-prezz li thallas ghal bastiment fil-Qrati Jamaikani mis-socjeta esponenti meta din xtrat il-bastiment fil-bejgh b'subbasta.

(11) Illi ghalhekk dan l-arrest tal-bastiment kien ghal kollox illegali, abbuзив u vessatorju u ghal din ir-raguni, fit- 22 ta' Gunju 2018 gie pprezentat rikors numru

653/18 mis-socjeta attrici ghar-revoka tal-fuq imsemmi mandat ta' arrest ai termini tal-Artikolu 281(1) tal-Kap 12.

(12) Illi sadanittant, l-bastiment merkantili, li hu bulk carrier, kien taht time charterparty bejn is-sidien u t-time charterers. Lc-charterer tal-bastiment kien qed ihallas ghaxart elef, tlett mija u hamsin dollaru Amerikan (USD10,350) kull jum f'kirja (hire), kif ukoll elfejn dollaru Amerikan (USD2,000) kuljum ghal konsum ta' bunkers. Il-hlas ta' din il-kirja lis-sidien giet sospiza u mwaqqfa waqt li l-bastiment kien ghadu taht arrest u l-vjagg lejn Venezuela baqa jigi ttardjat u dan skond it-termini u l-kundizzjonijiet tal-istess time charterparty. Kopja tal-fixture recap tac-charterparty hawn anness u mmarkat AF6.

(13) Illi s-sidien ghalhekk kellhom obbligi u pressjoni kummercjali kbira sabiex jkomplu fi triqthom malajr kemm jista' jkun, apparti li kienu qeghdin jesponu ruhhom ghal danni sostanzjali u ghalhekk wara l-arrest tal-bastiment mis-socjeta konvenuta, is-socjeta attrici offriet Letter of Undertaking minghand il-P&I Club rinomata taghhom, Steamship Mutual, li hija membru tal-International Group of P&I Clubs sabiex din tigi ddepositata fir-registru tal-Qrati Maltin sabiex il-mandat jigi revokat sakemm tigi risolta l-kwistjoni tal-illegalita tal-arrest. Izda, is-socjeta konvenuta Jebmed Srl bla raguni valida, ma accettatx din il-garanzija. Ma kien hemm ebda raguni ghaliex s-socjeta konvenuta ma kellix taccetta din il-garanzija min P&I Club rinomat bhal dan, b'certifikat ta' A financial rating, ghajr sabiex tkompli tghamel pressjoni ghall-kollox illegali u illecita fuq is-sidien il-godda tal-bastiment bl-isperanza li minflok jiddeposittaw flus kontanti fir-registru tal-Qorti u tiggieled dan l-arrest ghal kollox illegali, taqbad u thallas lis-socjeta konvenuta.

(14) Illi minhabba dan is-socjeta attrici, taht pressjoni kbira, ma kellha ebda ghazla hlief li tiddeposittaw flus kontanti fl-ammont ta' Euro 779,346.61 fir-registru tal-Qrati Maltin permezz ta' Cedola ta' Depositu Numru 1205/18, u dan naturalment minghajr prejudizzju ghall-eccezzjoni tal-illegalita tal-arrest, fejn is-socjeta attrici eccipiet li dan qed issir "sabiex is-somma tigi rilaxxata lil min ikollu dritt ghaliha skond il-ligi tenedo fatt li l-Mandat ta' Arrest qed jigi kkontestat bis-sahha stante l-illegalita u n-nullita tieghu". Kopja tac-Cedola ta' Depositu hawn annessa u mmarkata bhala Dok. 'AF7'.

(15) Illi wara li giet ddepositata garanzija s-sidien ipprezentaw kontro-mandat Numru 1030/18 li gie akkordat fit-22 ta' Gunju 2018.

(16) Illi fit-tnax (12) ta' Lulju 2018, permezz ta' digriet, l-Onorabbli Qorti ddecidiet irrikors ghar-revoka fejn is-socjeta attrici kienet talbet li l-mandat ta' arrest li gie sostitwit bil-fondi ddepositati fil-qorti, jigi revokat u l-flus rilaxxati a favur issidien tal-Bright Star.

(17) L-Onorabbli Qorti ddecidiet li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-talba kif imressqa mis-socjeta attrici ghar-rilaxx favuriha tal-ammont ta' Euro 779,346.61 iddeposittat permezz ta' cedola numru 1205/18 ghaliex fl-opinjoni tal-Onorabbli Qorti artikolu 281 ma kienx applikabbli. Il-Qorti qalet: "Ma kenitx il-fehma tal-legislatur li din l-procedura (taht l-artikolu 281) tintuza biex mandat jew att ezekuttiv iehor jigi attackkat jew imhassar ghal ragunijiet ta' kontestazzjoni li huma marbuta mal-mertu nnifsu li, bis-sahha tieghu l-istess att ezekuttiv ikun inhareg.

Il-Qorti kienet ukoll tal-fehma li "Jidher li l-bastiment iqis li l-procedura tal-lum tista' tixxiebah mar-rimedji li l-ligi taghti fil-kaz tat-talba ta' 'hrug ta' Kontro Mandat kawtelatorju. Huwa car li r-rimedju moghti mil-ligi taht l-artikolu 281 ma huwiex l-istess bhall-ghazla ta' rimedji moghtijin mill-istess Kodici fil-kaz ta' 'Mandati kawtelatorji' u kkonkludiet li: "Jidher li din hija kwestjoni li tkun trid titressaq b'azzjoni u fis-sura xierqa quddiem il-Qorti kompetenti."

(18) Illi bhala konsegwenza ta' dan kollu, illum ghandna sitwazzjoni fejn:

- a. Il-bastiment Bright Star gie arrestat illegalment mill-ezekutant li kien jaf mhux biss li l-ligi taghna ma taghtih ebda dritt sabiex jarresta l-bastiment ghad-dejn tas-sidien precedenti wara li l-bastiment ikun inbiegh b'subbasta, izda li l-ligi taghna permezz ta' artikolu 37 tistipula b'mod espress, li l-interess ta' kull kreditur inkluz kreditur li ghandu ipoteka navali jrid jigi enforzat u indirizzat lejn u versu r-rikavat fis-subbasta;
- b. Illi minhabba l-obbligi kummercjali taghhom, is-sidien gew kostretti li jiddepositar is-somma ta' seba mija disgha u sebghin elf, tlett mija u sitta u erbghin ewro u wiehed u sittin centezmu (€779,346.61) sabiex il-bastiment ikun jista jkompli fuq xogholu;
- c. Illi nel frattemp is-siddien il-godda bghatu danni u konsegwenzi serji ta' dan l-att illegali u ghal kollox abbuziv;
- d. Li kellha tigi intavolata din l-azzjoni fuq il-meriti biex dan l-arrest jigi ddikjarati illegali, u sabiex il-flus depositati jigu rilaxxati lis-socjeta ezekutata, b'talba ghad-danni sofferti.

(19) Illi s-sidien tal-bastiment sofrew danni sostanzjali minhabba l-azzjoni illegali tas-socjeta rikorrenti, inkluz t-telf tal-kirja ghaliex il-bastiment kellu jmur off hire waqt l-arrest, l-ispejjez ta' penali taht ic-charterparty, il-konsum ta' aktar bunkers waqt li l-bastiment kien maqbud Malta, it-telf tal-uzu tas-somma ta' €779,346.61, flimkien mal-ispiza tad-depozitu tal-istess somma, it-telf tal-imghaxijiet, danni minhabba tibdil fir-rati tal-kambju, spejjez addizzjonali bhal hlasijiet lil agenti f'Malta waqt li l-bastiment iniamm taht arrest f'Malta, oltre spejjez relatati mall-bastiment mizmum f'Malta, spejjez legali, kif ukoll l-ispejjez tal-qrati ghal proceduri li kellhom jigu intavolati u trattati ghal xejn u minhabba l-passi vessatorji u malizzjuzi li hadet is-socjeta konvenuta.

(20) Illi in konsegwenza ta' dak kollu li intqal hawn fuq, l-effetti kollha tal-mandat ezequttiv ta' arrest ghandhom jithassru, effettivament permezz tar-ritorn tas-somma ddepozitata lis-socjeta attrici, u dan ghaliex mandat ezequttiv ta' arrest ghal djun ta' sidien precedenti qatt ma ghandu jinhareg fuq bastiment wara li dan ikun inbiegh b'subbasta lis-sidien godda tieghu.

Ghaldaqstant, ir-rikorrenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

(1) Tiddikjara illi l-mandat ta' arrest ezequttiv nru. 998/18 mahrug fuq talba tas-socjeta konvenuta kien ghal kollox illegali u/jew null skond il-ligi Maltija inkluz ai termini tal-artikolu 37D tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili.

(2) Tiddikjara illi t-titolu ezequttiv tas-socjeta konvenuta mhuhix enforzabbli fil-konfront tal-bastiment Bright Star wara li dan gie mibjuh liberu u frank permezz ta' subbasta quddiem il-Qrati gewwa l-Jamaica u dan ai termini tal-ligi nostrana inkluz artikolu 37D tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili.

(3) Tiddeciedi li l-fondi li huma pprezentament depositati taht l-awtorita ta' din l-Onorabbi Qorti permezz ta' Cedola ta' Depositu numru 1205/18 jigu rilaxxati favur is-socjeta attrici.

(4) Tordna r-rilaxx tal-fondi ddepozitati fir-Registru tal-Qrati permezz ta' Cedola ta' Depositu numru 1205/18 favur is-socjeta attrici.

(5) Tiddikjara illi at termini tal-artikolu 279 tal-Kap. 12 is-socjeta konvenuta ghandha thallas id-danni sofferti mis-socjeta attrici in konsegwenza tal-arrest numru 998/2018.

(6) Tillikwida d-danni sofferti mis-socjeta attrici minhabba l-mandat ta' arrest numru 998/2018.

(7) Tikkundanna lis-socjeta konvenuta thallas lis-socjeta attrici id-danni hekk likwidati flimkien mal-imghaxijiet.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-proceduri tal-atti tal-Mandat numru 998/2018, u bl-ingunzjoni tal-konvenuti ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tas-socjeta konvenuta li tghid hekk:

1. Illi qabel xejn jinghad illi ghalkemm is-socjeta esponenti ma gietx notifikata skont il-ligi in kwantu illi r-rapprezentant legali tal-istess socjeta ma huwiex Stefano Arecco u dan skont kif jirrizulta mid-dokumenti hawn annessi u mmarkati 'Dok. JEB X1' u 'Dok. JEB X2', b'lealta lejn dina l-Onorabbi Qorti u sabiex jigi evitat dilungar inutili ta' dawn il-proceduri, tenut kont tal-fatt illi fl-atti tal-Qorti hemm ukoll traduzzjoni bil-lingwa Ingliza, l-istess socjeta esponenti qieghda taghti ruhha b'notifikat u tipprezenta r-risposta guramentata taghha.

2. Illi in linea preliminari, in-ne bis in idem fir-rigward tal-ewwel, il-hames, is-sitt u s-seba' talbiet. Dawn l-istess talbiet precizi gia gew proposti mill-Bastiment rikorrenti u michuda minn dina l-Onorabbi Qorti wara smigh tar-rikors bin-numru 653/2018JRM, kopja tas-sentenza qieghda tigi hawnhekk annessa u mmarkata bhala 'Dok. JEB1'. L-ewwel talba tinsab taht appell, bis-smigh skedat ghat-tlieta (3) ta' Dicembru 2018. It-talbiet l-ohra gew decizi u ghaddew f'gudikat.

3. Illi wkoll in linea preliminari, l-intempestivita tal-azzjoni fir-rigward tat-tieni, it-tielet u r-raba' talbiet, in kwantu illi kif gia jinghad fl-ewwel eccezzjoni, ghad hemm gudizzjarji pendenti illi jimpingu direttament fuq tali talbiet proposti f'din il-kawza.

4. Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet preliminari, it-talbiet rikorrenti ghandhom jigu respinti fit-totalita taghhom bhala infondati fil-fatt u fid-dritt, u dan kif ser jigi ppruvat fil-mori ta' dawn il-proceduri u inter alia, ghar-ragunijiet segwenti:-

(i) Is-socjeta esponenti pprocediet bil-hrug ta' mandat ekekuttiv ta' arrest ta' bcejjez tal-bahar abbazi ta' ipoteka navali registrata validament fuq il-bastiment in kwistjoni f'Malta.

Din l-ipoteka navali qatt ma giet estinta, spiccat jew intilfet u ghalhekk l-istess mandat eiekuttiv gie akkordat u milqugh minn dina l-Onorabbi Qorti.

(ii) Fil-proceduri ta' subbasta għall-bejgh tal-bastiment gewwa l-Jamaica, is-socjeta esponenti ma gietx meqjusa illi hija kanonizzata kreditrici b'titolu eżekuttiv li kellu first ranking u għalhekk l-interess tal-kreditur ipotekarju fil-Bastiment ma għaddiex għad-dhul mill-bejgh tal-istess Bastiment kif jipprovdni l-Artikolu 37D tal-Kapitolu 234 tal-Ligijiet ta' Malta.

F'dan ir-rigward issir riferenza għall-opinjoni legali tal-avukati Gamajkani tas-socjeta esponenti fejn jiddikjaraw li "There is no facility for the registration of the Maltese Mortgage in Jamaica and it therefore does not have any coercive force until the Court has exercised a judicial function in relation to it" u dan minhabba li ma jezisti l-ebda "reciprocal enforcement of judgements with either Malta in Jamaica Din l-opinjoni legali qiegħda tigi hawn annessa u mmarkata bhala 'Dok. JEB2'

(iii) La l-Bastiment u wisq anqas is-sidien tiegħu, atturi f'dawn il-proceduri, ma jistgħu b'xi mod jew iehor jpingu ruhhom bhala li huma xi vittmi u/jew jeccepixxu l-innocenza tagħhom in kwantu illi minn dejjem kienu konsapevoli tal-fatt illi l-kreditu tas-socjeta esponenti qatt ma gie sodisfatt anzi kienu mwissija illi "any purchaser will have to deal with the Registrar of Shipping at the port of registration of The Vessel in Malta" u illi "there is a distinct risk that will be undertaken by any purchaser from the Admiralty Bailiff in the present circumstances in light of the known and fully disclosed position of the mortgagee.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri skont kif tippermetti l-ligi.

Bl-ispejjez.

Rat is-sentenza in parte ta' din il-Qorti tal-14 ta' Jannar 2020 li biha caħdet it-tieni eccezzjoni tas-socjeta konvenuta dwar ir-res giudicata;

Rat ukoll li l-ewwel eccezzjoni giet sorvolata billi s-socjeta konvenuta resqet l-eccezzjonijiet tagħha;

Rat ukoll illi fil-mori tal-proceduri d-difensur tas-socjeta konvenuta irrinunzja għal patrocinju tal-istess socjeta izda mid-dokumentazzjoni fl-atti s-socjeta konvenuta baqgħet notifikata b'kull att u nonotstane mistiedna biex tqabbd avukat iehor, l-istess socjeta uriet ruhha disposta li tkompli tiddefendi l-kawza hi stess;

Rat l-atti u n-noti ta' sottomissjonijiet;

Rat li l-kawza thalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat

Din hi kawza fejn il-mertu taghha idur madwar l-effetti legali fuq ipoteka navali registrata f'Malta wara bejgh b'subbasta tal-vapur f'gurdizzjoni estera.

Il-fatti rilevanti safejn jolqtu din il-kawza huma s-segwenti.

Fit-23 ta' Frar 2017 is-socjeta konvenuta Jebmed ottjeniet l-ezegwibilita ta' titolu ezequttiv mill-Qrati Maltin b'effett ta' ipoteka navali li kienet registrata a favur taghha fil-11 ta' Mejju 2016 fir-registru tal-bastimenti merkantili Malti fil-konfront tal-bstiment 'Trading Fabrizia' b'bandiera Maltija u s-sidien tieghu Capitalease SPA (fol. 284 tal-process).

Fl-1 ta' Gunju 2017, is-socjeta Jebmed ottjeniet sentenza mill-Qrati Maltin (fol. 298 tal-process) li ikkonfermat li s-socjeta konvenuta bhala kreditrici ipotekarja kellha dritt tiehu pussess tal-bastiment ai termini tal-artikolu 42(1)(a) tal-Kap. 234.

Sadattant il-vapur kien gie arrestat fil-Jamaica fuq talba tal-istess socjeta konvenuta u b'ordni tat-28 ta' Gunju 2017 il-Qorti Suprema tal-Jamaica ordnat il-valutazzjoni u bejgh bl-irkant tal-vapur. Il-vapur inbiegh u mir-rikavat gew riservati s-somma ta' tlett miljuni dollari Amerikani li minnhom fil-mori tal-proceduri odjerni gew zbankati zewg miljuni dollari Amerikani u jidher mill-atti, mhux kontradett, illi ghad hemm bilanc ta' miljun dollaru Amerikan mizmuma mill-Qorti fil-Jamaica sabiex is-socjeta konvenuta iggib prova tal-kreditu dovut lilha ta' cirka USD831,000.

Is-socjeta konvenuta qed issostni illi l-ipoteka navali Maltija ma gietx estinta mill-bejgh u nonostante li ghandha titolu ezequttiv rez ezeqwibbli, il-Qorti fil-Jamaica irrifjutat li tirrikonoxxi tali ipoteka. Is-socjeta konvenuta issostni li l-bejgh tal-vapur fil-Jamaica ma gabx fix-xejn l-ipoteka navali Maltija u illi allura l-istess socjeta kellha u ghandha d-dritt fuq il-vapur b'sidien godda biex tithallas il-kreditu dovut lilha mill-istess vapur. Fil-fatt dak li wassal ghal kawza prezenti hu l-mandat ta' arrest tal-vapur wara l-bejgh tieghu fil-Jamaica. Il-vapur issa ta' sidien godda kien ibahhar lejn ir-Russja u waqaf ghal bunkering f'Malta fejn gie milqut mill-mandat ta' arrest u biex jinheles mill-mandat is-socjeta atrici iddepozitat is-somma ta' €778,000 fil-Qorti u rabtithom b'sekwestru biex tressaq il-pretensjoni taghha f'din il-kawza. Din il-

pretensjoni hi wahda semplici cioe li l-arrest tal-vapur kien illegali ghax la darba inbiegh l-ipoteka navali ma kien fadlilha ebda sahha fuq il-vapur izda biss fuq irrikavat mill-bejgh.

Jibda biex jinghad illi fl-atti jirrizulta parir legali fuq il-ligi fil-Jamaica li ma giex kontestat (fol. 872 tal-process). Remone J. Foster, avukat fil-Jamaica fl-affidavit tieghu spjega li l-ligi u l-gurisprudenza fil-Jamaica ma jaghtix hjiel dwar id-dritt ta' preferenza moghtija lil ipoteki navali esteri pero hi l-fehma tieghu li ipoteka navali estera, ippruvata fil-Qorti tal-Jamaica, tinghata priorita qawwija ghal hlas tal-kreditu marbut maghha wara l-bejgh tal-vapur. Tant hu hekk illi jistqarr li giet riservata somma mill-bejgh biex taghmel tajjeb ghal pretensjoni ta' Jebmed naxxenti mill-ipoteka navali wara li l-istess tressaq il-proceduri necessarji fil-Qorti tal-Jamaica dwar il-kreditu dovut lilha. Dan peress illi skont il-ligi tal-Jamaica ipoteka navali kemm registrata fil-Jamaica jew le ma ghandhiex drittijiet enforzabbli immedjati izda l-kreditu li wassal ghall-otteniment tal-ipoteka navali jrid jigi ippruvat bhal kull dreditu kummercjali iehor. Madankollu skont il-ligi tal-Jamaica darba li jsir bejgh ta' vapur kull 'lien' u 'encumbrance' jew 'registered mortgage' marbuta mal-vapur jigu estinti.

Il-kwistjoni madankollu hi jekk il-bejgh tal-vapur fil-Jamaica estingwietx il-jedd tas-socjeta konvenuta li terga tarresta l-vapur, issa mibjugh b'ordni tal-Qorti fil-Jamaica, meta dan kien qieghed Malta ghal bunkering fi triqtu ghal pajjiz esteru, ghall-istess kreditu li bhalissa hu riservat fil-Qorti tal-Jamaica soggett ghal kundizzjoni li Jebmed li tipprova l-kreditu taghha.

Il-Qorti tqis illi l-ligi Maltija tipprovdi ghal dan il-kwezit. L-artikolu 37D(1) tal-Kap. 234 jipprovdi kif gej:

Ipoteka navali registrata tibqa' tolqot bastiment jew sehem fih li dwaru tkun registrata sakemm tigi mhallsa: Izda meta l-bastiment jkun gie konfiskat taht dan l-Att l-interess tal-kreditur ipotekarju fil-bastiment ghandu jispicca jekk il-kreditur ipotekarju jkun awtorizzat, ikun ikkonsenta, jew ikkontribwixxa ghall-att, nuqqas, jew omissjoni li bhala konsegwenza taghha l-bastiment jigi konfiskat:

Izda wkoll, li meta bastiment ikun gie mibjugh wara ordni jew bl-approvazzjoni ta' qorti kompetenti li fil-gurisdizzjoni taghha l-bastiment kien fiz-zmien tal-bejgh, l-interess tal-kredituri kif ukoll dak ta' kull

kreditur iehor ipotekarji fil-bastiment jigi mghoddi ghad-dhul mill-bejgh tal-bastiment mhux issodisfatti mnizzla fih:

Izda wkoll, meta bastiment ikun inbiegh minn kreditur ipotekarju pussessur skont id-drittijiet tieghu skont l-artikolu 42(1)(b) u jigi dikjarat fl-att ta' bejgh li l-bastiment ikun qed jinbiegh liberu minn dak il-piz, ghaldaqshekk id-drittijiet li jitnisslu minn dik l-ipoteka navali registrata ma jibqghux iktar esegwibbli ghar-rigward ta' dak il-bastiment.

Hi l-fehma tal-Qorti li l-proviso ghall-artikolu 37D(1) cioe dik il-parti li tqis il-konsegwenza ta' bejgh 'wara Qorti kompetenti li fil-gurisdizzjoni taghha l-bastiment kien fiz-zmien tal-bejgh' hi cara bizzejjed biex tnehhi kull dubju. Ma hemm ebda indikazzjoni fl-atti li l-bejgh ma giex ordnat minn Qorti kompetenti. Il-Qorti tal-Jamaica mexxiet il-proceduri tal-bejgh skont il-ligi tal-Jamaica u filwaqt li gharfet l-ezistenza tal-ipoteka navali favur s-socjeta konvenuta, irriservat somma flus mir-rikavat biex biha jigi sodisfatt il-kreditu ta' Jebmed la darba jipprova l-kreditu marbut mal-ipoteka navali kif titlob il-ligi tal-Jamaica.

Ma hemm xejn fil-ligi Maltija li ixxejjen l-effetti tal-artikolu 37D(1) ghal dak li ghadu kif inghad. Ghalkemm il-parti introduttiva tal-artikolu 37D(1) tghid li l-ipoteka navali tibqa' tolgot il-bastiment sakemm din tigi mhallsa pero l-istess artikolu jimponi eccezzjonijiet ghal tali regola generali fosthom il-bejgh b'ordni jew approvazzjoni tal-Qorti bhal f'dan il-kaz. Ma jfissirx b'daqshekk illi l-kreditur jitlef id-dritt tieghu privileggjat izda d-drittijiet privileggjati tieghu jigu trasferiti mill-vapur ghar-rikavat mill-bejgh. Dan ifisser li hu x'inhu r-rikavat, jidhlu fis-sehh ir-regoli tal-preferenza tal-kreditu fejn ikun hemm diversi kredituri li jippretendu hlas mir-rikavat tal-bejgh. Skont il-ligi tal-Jamaica, Jebmed kienet tgawdi mit-tieni oghla preferenza in forza tal-ipoteka navali darba li l-kreditu jigi ippruvat kif trid il-ligi tal-Jamaica.

Il-Qorti tqis li jekk dan il-principju ser isib skoll ghall-applikazzjoni tieghu ser jikkreja xkiel kbir ghal kummerc marittimu internazzjonali fejn jista' jwaqqaf ghal kollox it-trasferimenti ta' vapuri b'ordni jew b'approvazzjoni tal-Qorti kemm-il darba jitqies dubjuz it-titolu li bih jigi trasferit il-vapur, avolja kif sehh f'dan il-kaz fil-Jamaica, il-vapur inbiegh 'free of all mortgages, liens and encumbrances'.

Din tidher ukoll li hi l-pozizzjoni Ingliza. **Robert Goff LJ:**

“The word ‘encumbrances’ refers, we incline to think, to proprietary and possibly also possessory rights over the ship: the expression would, for example, certainly embrace a ship’s mortgage and possibly also a possessory lien.”

FI-Admiralty Jurisdiction and Practice, 5th ed., 2017 f’Appendix 1, il-partijiet rilevanti ghal vertenza jqisu kif gej:

- “(a) a judicial sale of a vessel free and unencumbered gives the purchaser a free title valid against the whole world;
- (b) this is the case whether the judicial sale has been effected in England or in another country;
- (c) after the judicial sale, such rights as the creditor has now lie not against the vessel but against the proceeds of the sale of the vessel;
- (d) those propositions are supported by several decided authorities, starting with the House of Lords decision in *Castrique v Imrie* (1969) LR 4 HL 414;
- (e) absent those propositions, commercial maritime interests would be prejudiced around the world, the value of vesels sold under judicial sale being severely diminished were there to be any doubt as to whether the sale had truly been effected free of encumbrances.”

Dawn il-principji gew sottolineati f’**The Phoenix** (2014) moghtija mill-Eastern Caribbean Supreme Court. L-Imhallelf Baptiste JA qal hekk:

“at common law the legal effect of judicial sales has been long recognized. A judicial sale extinguishes not only the lien which led to the arrest and sale but all other liens attached to the property. The liens are transferred to the fund created by the proceeds...”

“Thom J was correct in holding that at common law the judicial sales should be recognized as having transferred ownership of the vessel free of the appellant’s mortgage. The judicial sale in North Korea should be recognized as having that effect as it satisfies both of the two common law conditions specified by Lord Blackburn in *Castrique v Imrie*:

We think the inquiry is, first, whether the subject matter was so situated as to be within the lawful control of the state under the authority of which the Court sits; and, secondly, whether the sovereign authority of that state has conferred on the court jurisdiction to decide as to the disposition of the thng, and the court has acted within its own jurisdiction. If these conditions are fulfilled, the adjudication is conclusive against all the world.”

Il-Qorti tikkonkludi ghalhekk illi l-arrest tal-vapur f’Malta fuq pretensjoni tas-socjeta konvenuta li l-ipoteka navali kienet ghadha torbot il-vapur nonostante l-bejgh tieghu b’ordni tal-Qorti tal-Jamaica wara li l-istess vapur gie arrestat fil-Jamaica mill-istess socjeta konvenuta, kienet wahda illegali u kwindi konsegwentement id-depozitu tal-

flus li sar mis-socjeta attrici ma kellux isir u ghandu jigi zbankat mill-istess socjeta attrici.

Irid jinghad ghall-korrettezza u kompletezza illi l-istess vapur gie wkoll arrestat fil-Belgju fuq talba tal-istess socjeta konvenuta, u b'sentenza tal-Qorti tal-Appell ta' Ghent (fol. 1019 tal-process) iddecidiet illi l-arrest kien invalidu ghax skont l-artikolu 1469 tal-Judicial Code, vapur ma jstax jigi arrestat aktar minn darba ghall-istess mertu mill-istess parti sakemm dik il-parti ma turix li s-sigurta giet rilaxxata qabel it-tieni arrest jew hemm raguni valida ghal tali arrest. Il-Qorti ta' Ghent pero cahdet l-arrest mitlub minn Jebmed peress illi fil-fehma taghha, ghalkemm is-sigurta li kien hemm fil-Qrati Maltin kien soggett ghal sekwestru mis-socjeta attrici, kien hemm ammont iddepozitat fil-Qorti tal-Jamaica disponibbli ghal Jebmed u li dwaru l-istess Jebmed ma kinitx ghadha hadet l-azzjoni rikjesta skont il-ligi tal-Jamaica. Ghalkemm jidher li l-Qorti tal-Appell f'Ghent irrevokat l-arrest ghal ragunijiet ohra minn dawk li qed tibbaza ruhha fuqhom din il-Qorti, jidher illi l-ligi Belgjana ghandha artikoli tal-ligi specifici u differenti minn dak li insibu fil-Kapitolu 234 tal-Ligijiet ta' Malta u ghalhekk ebda paragon validu ma jista' jsir bejn iz-zewg gurisdizzjonijiet u kif jitrattaw is-sitwazzjoni odjerna quddiem il-Qorti Maltija li r-risoluzzjoni taghha trid issir skont il-ligi taghna b'rispett ukoll lejn l-ispirtu ta' dak li ried il-legislatur.

Ghalhekk il-Qorti tqis li l-ewwel erba' talbiet tas-socjeta attrici huma gustifikati.

Danni

Is-socjeta attrici qed titlob li s-socjeta konvenuta ghandha tinzamm responsabbli ghad-danni kagunati mill-konsegwenza tan-nullita tal-mandat ta' arrest ezegwit kontra l-vapur u d-depozitu tas-somma ta' €779,346.61 fil-Qorti mis-socjeta attrici biex tottjeni l-helsien tal-vapur.

Hu principju legali illi kull persuna hi responsabbli ghall-azzjonijiet mehuda minnha. Hu fatt illi mal-arrest is-socjeta attrici intimat lis-socjeta konvenuta li dan l-arrest kien wiehed illegali (ara rikors ghal hrug ta' kontromandat 653/2018).

Is-socjeta attrici qed tibni din it-talba fuq l-artikolu 279 tal-Kap. 12 li jghid hekk:

In-nullità ta' mandat jew tal-esekuzzjoni tieghu taghti lill-esekutat jedd tad-danni u mghaxxiet kontra l-esekutant, jekk in-nullità tkun gejjja mill-fatt tal-esekutant, jew kontra l-ufficjal ezekuttiv tal-qorti jekk in-nullità tkun gejjja mill-fatt tal-ufficjal ezekuttiv tal-qorti.

Is-socjeta attrici issostni li t-talba ghad-danni qed issir b'mod generali skont l-artikoli 1031 sa 1045 tal-Kap. 16 u izzid li dan mhux kaz ta' persuna li taghmel uzu ta' jedd fil-qies li jmiss izda kaz fejn jedd qatt ma kien hemm ghall-azzjoni tal-arrest tal-vapur billi l-vapur kien inbiegh fil-Jamaica b'subbasta, liberu u frank. Huma jzidu li la darba ma intuzatx prudenza u diligenza u hsieb ta' missier tal-familja fl-ghemil taghha, is-socjeta konvenuta hi obbligata ghal hsara li ghamlet (artikoli 1032 u 1033 Kap. 16).

Tghid ukoll li hemm rabta cara bejn il-fatt kolpevoli (tal-arrest) u l-konsegwenza dannuza (it-telf li sofriet is-socjeta attrici) u illi ghalhekk ai termini tal-artikolu 1045 is-socjeta konvenuta hi responsabbli ghal *restitutio in integrum* tal-patrimonju tas-socjeta attrici billi taghmel tajjeb ghat-telf effettiv, l-ispejjez inkorsi minhabba l-hsara, telf ta' qliegh attwali u telf ta' qliegh li tbatu 'l quddiem li seta' gab mieghu dak l-ghemil.

Bhala principju li jirregola il-kwistjoni tad-danni din il-Qorti taqbel li s-socjeta konvenuta hadet riskju meta talbet u ottjeniet il-mandat ta' arrest li f'din is-sentenza qed jigi deciz kien wiehed illegali ghax imur kontra dak li jrid il-Kap. 234 f'artikolu 37D(1).

Is-socjeta attrici tressaq diversi kapi ta' danni spjegati fl-affidavit tax-xiehda ta' Julia Trdatian u tas-socjeta attrici Jason Korbetis, cioe

i. Telf ta' off-hire ta' 3.107 granet bejn id-data tal-arrest tal-vapur u d-data li giet depozitata l-garanzija kalkolata bir-rata miftehma fic-charter party ta' USD10,350, b'kollox USD32,157.45 (Dok. JT1 fol. 844), ekwivalenti ghal €26,221 (rata ta' kambju tal-25 ta' Mejju 2021);

ii. Uzu ta' fuel fl-istess perjodu fl-ammont ta' USD5,141.88 (Dok. JT2 fol. 855), ekwivalenti ghal €4,193 (rata ta' kambju tal-25 ta' Mejju 2021);

- iii. Communication/entertainment/victualing fl-ammont ta' USD145.05 (Dok. JT2 fol. 855), ekwivalenti ghal €118 (rata ta' kambju tal-25 ta' Mejju 2021);
- iv. Spejjez ta' agenti lokali Walmar Marine United ghal waqt l-arrest tal-bastiment ammontanti ghal €1,670 (Dok. JT3 fol. 858);
- v. Imghax mitluf bir-rata kummercjali ta' 8% fuq is-somma depozitata fil-Qorti mit-22 ta' Gunju 2018 sas-27 ta' Mejju 2021 (data tas-sentenza) ammontanti ghal €182,772.79, kif ukoll telf minhabba r-rata tal-kambju bejn id-dollar Amerikan u l-ewro biex sar id-depozitu (Dok. JT4 fol. 851);
- vi. Spejjez ta' traduzzjoni u courier biex issir in-notifika ammontanti ghal €1,490.22 (Dok. JK11 fol. 1266), li ghandha tbatihom is-socjeta konvenuta skont l-artikolu 5 tar-regolament tal UE 1393/2007;
- vii. Parir dwar in-notifika skont il-ligi Taljana billi kien hemm diffikulta dwar min kien jirraprezenta lis-socjeta konvenuta ammontanti ghal €1,200 (Dok. JK12 fol. 1272);
- viii. Assistenza legali speċjalizzata fil-qasam marittimu fil-proceduri Maltin u diversi rikorsi quddiem il-Qrati Maltin li sa Marzu 2021 lahqu s-somma ta' €325,307, spejjez inkorsi sforz id-delungar tas-socjeta konvenuta u proceduri fil-Jamaica u l-Belgju u dan kif jidher mill-affidavit ta' Julie Trdatian (Dok. JT5 fol. 853);
- ix. Telf ta' USD41,790.13 minhabba r-rata ta' kambju bejn id-dollaru Amerikan u l-ewro meta sar id-depozitu fil-Qorti (€34,075 skont ir-rata tal-kambju fil-25 ta' Mejju 2021).

Il-Qorti tqis li tlett partiti markati (ii), (iii) u (iv) huma gustifikati peress illi kienu hlasijiet li saru u jikkonsistu fi spejjez zejda ghas-sogorn forzat f'Malta tal vapur.

L-istess argument hu applikabbli ghall-partita markat (i) peress illi f'kaz ta' off-hire ma jsirx hlas mill-kerrej tal-vapur u dan jikkostitwixxi telf finanzjarju fil-konfront tas-socjeta attrici.

Il-Qorti taqbel ukoll fil-principju mal-argument markat (v) billi biz-zamma tal-flus tas-socjeta attrici fil-Qorti Maltija l-istess socjeta ma setghetx tuza l-kapital u ghalhekk tilfet qliegh li setghet iggenerat din is-somma. Pero ma taqbilx illi dan isarraf awtomatikament billi d-danni jigu iffissati fi hlas ta' imghax ta' 8% fuq is-somma. La

darba s-socjeta attrici qed titlob danni a bazi tal-artikolu 1045 tal-Kap. 16 trid tipprova li z-zamma tal-flus fil-Qorti wassal ghal telf ta' qligh futur l-unika prova li saret kienet talba ghall-imghax. Dan japplika f'kaz ta' nuqqas ta' adempiment ta' obligazzjoni fejn l-obbligazzjoni tkun ghal hlas ta' somma determinata (ara artikolu 1139 tal-Kap. 16). F'dan il-kaz ma hemmx kreditu dovut lis-socjeta attrici izda telf allegatament subit ghax is-socjeta attrici ma kellhiex l-uzu liberu ghal flusha. Ma saret ebda prova li kien hemm telf ta' imghax fuq xi somma depozitata jew investita jew intilfet opportunita ta' qligh biz-zamma ta' dawn il-flus mill-Qrati. Ghalhekk din it-talba mhix misthoqqha.

Il-Qorti taqbel ukoll li l-ispejjez inkorsi skont partita (vi) ghal traduzzjoni ghan-notifiki li saru barra minn Malta ghandhom jigu sopportati mis-socjeta konvenuta skont artikolu 5 tar-regolament tal-UE 1393/2007.

Il-Qorti pero ma taqbilx li s-socjeta attrici ghandha tithallas tal-partiti (vii) u (viii) hlief ghal dawk l-ispejjez li din il-Qorti tqis gustifikati permezz tat-taxxa ufficjali li tohrog wara li tintemm il-kawza. Ma inghatat ebda gustifikazzjoni oggettiva ghas-somma mitluba hlief Dok. JT5 anness mal-affidavit ta' Julia Trdatian li ma jispecifica xejn fuq hlasijiet.

Bl-istess mod il-Qorti ma tqis li t-talba f'partita (ix) ghal hlas ta' telf subit bid-differenza fir-rata ta' kambju ghandha tbatiha s-socjeta konvenuta. Dan peress illi l-munita ufficjali f'Malta hi l-ewro u l-pretensjoni tas-socjeta konvenuta f'Malta kellha wkoll tkun f'ewro. Ghal dan l-istat ta' fatt u ligi ma jahti hadd, u s-socjeta attrici ma tistax tippretendi kif jidher mill-affidavit ta' Julia Trdatian li jekk ir-rata tal-kambju tkun aghar meta s-somma tigi rilaxxata favur is-socjeta attrici, ghandha taghmel tajjeb ghaliha s-socjeta konvenuta. Is-socjeta konvenuta ma ghandha ebda kontroll fuq ir-rata tal-kambju. Di piu l-istess xhud ikkalkolat ir-rata fit-28 ta' Mejju 2020 cioe sena ilu mhux fid-data tas-sentenza. B'zieda ma' dan is-socjeta attrici tista' tmur ahjar bil-kambju meta tigi biex tizbanka u tikkonverti ghal munita tad-dollaru, apparti li ma hemm ebda obbligu fuq l-istess socjeta li taghmel dan.

Ghalhekk oltre l-izbank tas-somma depozitata fil-Qorti, is-socjeta attrici ghandha tigi kompensata bhala danni l-pariti (i) sa (vi) eskluż partita (v) fl-ammont komplessiv ta' €33,692.

Decide

Ghal dawn ir-ragunijiet il-Qorti tichad l-eccezzjonijiet kollha tas-socjeta konvenuta u tilqa' t-talbiet attrici, filwaqt li tordna l-izbank ta' kull somma depozitata fil-Qorti favur is-socjeta attrici u tikkundanna lis-socjeta konvenuta thallas lis-socjeta attrici s-somma ta' €33,692 in linea ta' danni. L-imghax fuq id-danni jiddekorru mid-data tas-sentenza. Spejjez tal-kawza inkluz dawk konnessi mas-sentenza in parte tal-14 ta' Jannar 2020 jithallsu mis-socjeta konvenuta.

Mark Chetcuti
Prim Imhalled

Anne Xuereb
Deputat Registratur